EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.5.2020
COM(2020) 519 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Alankomaiden vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Alankomaiden vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Alankomaiden vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Alankomaiden vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 vuotuisen kestävän kasvun strategian, mikä aloitti vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella myös varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Alankomaat kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta.

(2) Alankomaita koskeva vuoden 2020 maaraportti[3] julkaistiin 26 päivänä helmikuuta 2020. Siinä arvioitiin Alankomaiden edistymistä neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymien maakohtaisten suositusten[4] noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa. Lisäksi siihen sisältyi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] SWD(2020) 518 final.
[4] EUVL C 301, 5.9.2019, s. 117.

nojalla laadittu perusteellinen tarkastelu, jonka tulokset julkaistiin samaten 26 päivänä helmikuuta 2020. Komissio päätteli analyysinsa perusteella, että Alankomaiden makrotaloudessa on epätasapainoja. Epätasapainot liittyvät suureen yksityiseen velkaan ja suureen vaihtotaseen ylijäämään, ja ne vaikuttavat myös muihin maihin.

(3) Maailman terveysjärjestö julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 covid-19-epidemian virallisesti maailmanlaajuiseksi pandemiaksi. Pandemia on kansalaisten, yhteiskuntien ja talouden kannalta vakava kansanterveysuhka. Se asettaa kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kovan paineen alaisiksi, vahingoittaa globaaleja toimitusketjuja, heiluttaa rahoitusmarkkinoita, häiritsee kulutuskysyntää ja vaikuttaa kielteisesti useilla eri aloilla. Se uhkaa ihmisten työpaikkoja ja toimeentuloa sekä yritysten liiketoimintaa. Pandemia on aiheuttanut merkittävän talouden häiriön, jolla on jo vakavia vaikutuksia Euroopan unionissa. Komissio antoi 13 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon[5], jossa kehotetaan toteuttamaan kriisin talousvaikutusten lieventämiseksi koordinoituja taloudellisia toimia, joihin osallistuvat kaikki kansallisen ja unionin tason toimijat.

(4) Useat jäsenvaltiot ovat julistaneet hätätilan tai ottaneet käyttöön hätätoimenpiteitä. Hätätoimenpiteiden olisi oltava ehdottoman oikeasuhteisia, välttämättömiä, ajallisesti rajoitettuja ja eurooppalaisten ja kansainvälisten normien mukaisia. Niihin olisi sovellettava demokraattista valvontaa ja riippumatonta laillisuusvalvontaa.

(5) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista[6]. Lauseke, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantuman yhteydessä. Tiedonannossaan komissio oli neuvoston kanssa samaa mieltä siitä, että kun otetaan huomioon odotettavissa oleva covid-19-epidemian aiheuttama vakava talouden taantuma, tämänhetkiset olosuhteet mahdollistavat lausekkeen aktivoinnin. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23 päivänä maaliskuuta 2020. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Korjaavan osion osalta neuvosto voi myös päättää komission suosituksesta hyväksyä tarkistetun julkisen talouden kehityskaaren. Yleinen poikkeuslauseke ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia menettelyjä. Se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa niistä julkista taloutta koskevista vaatimuksista, joita tavallisesti sovellettaisiin, ja samalla komissiolla ja neuvostolla on mahdollisuus toteuttaa tarvittavat politiikan koordinointitoimenpiteet vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.

(6) On toimittava herkeämättä, jotta voidaan rajoittaa ja hillitä pandemian leviämistä, parantaa kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien selviytymiskykyä, lieventää sosioekonomisia seurauksia toteuttamalla yrityksille ja kotitalouksille suunnattuja tukitoimia ja varmistaa, että työpaikoilla on asianmukaiset terveys- ja turvallisuusolosuhteet, kun taloudellista toimintaa käynnistetään uudelleen. Unionin olisi hyödynnettävä käytettävissään olevia välineitä kaikilta osin tukeakseen jäsenvaltioiden toimia näillä osa-alueilla. Samaan aikaan jäsenvaltioiden ja unionin olisi yhdessä valmisteltava toimenpiteitä, joita tarvitaan, jotta yhteiskunnassa ja

[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

taloudessa voidaan palata normaaliin ja jotta päästään takaisin kestävään kasvuun. Toimenpiteissä olisi otettava huomioon muun muassa vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos ja hyödynnettävä kaikki kriisistä saadut kokemukset.

(7) Covid-19-kriisi on korostanut sisämarkkinoiden tarjoamaa joustavuutta sopeutua poikkeuksellisiin tilanteisiin. Poikkeustoimenpiteet, jotka estävät sisämarkkinoita toimimasta normaalisti, on kuitenkin poistettava heti, kun ne eivät enää ole välttämättömiä. Näin voidaan varmistaa nopea ja sujuva siirtyminen elpymisvaiheeseen sekä palauttaa tavaroiden, palveluiden ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus. Vallitseva kriisi on osoittanut, että terveydenhuoltoalalla tarvitaan kriisivalmiussuunnitelmia, joihin kuuluvat muun muassa parannetut hankintastrategiat, monipuoliset toimitusketjut ja välttämättömien tarvikkeiden strategiset varastot. Niillä on tärkeä merkitys laadittaessa laajempia kriisivalmiussuunnitelmia.

(8) Jotta jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön kaikki Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttämättä olevat varat lieventääkseen covid-19-pandemian poikkeuksellisia vaikutuksia, unionin lainsäätäjä on jo tehnyt muutoksia lainsäädäntöön[7]. Näillä muutoksilla lisätään joustavuutta sekä yksinkertaistetaan ja virtaviivaistetaan menettelyjä. Lisäksi jäsenvaltiot voivat tilivuonna 2020–2021 kassavirtapaineiden vähentämiseksi hyödyntää 100 prosentin yhteisrahoitusosuutta unionin talousarviosta. Alankomaita kannustetaan hyödyntämään näitä mahdollisuuksia kaikilta osin, jotta se voi auttaa niitä yksittäisiä henkilöitä ja aloja, joihin haasteet eniten vaikuttavat.

(9) Alankomaat toimitti vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelmansa 28 päivänä huhtikuuta 2020 ja vuoden 2020 vakausohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2020. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

(10) Alankomaihin sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä.

(11) Vuoden 2020 vakausohjelmassa hallitus ennakoi julkisen talouden nimellisen rahoitusaseman, joka vuonna 2019 oli 1,7 prosenttia ylijäämäinen suhteessa BKT:hen, heikkenevän niin, että vuonna 2020 ylijäämä on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ylijäämän ennustetaan supistuvan 0,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen supistui 48,6 prosenttiin vuonna 2019, ja vuoden 2020 vakausohjelman mukaan sen odotetaan supistuvan edelleen 46,3 prosenttiin vuonna 2020. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario ei kuitenkaan enää vaikuta realistiselta, eikä vakausohjelmassa ole otettu huomioon merkittävää osaa Alankomaiden ilmoittamista toimenpiteistä covid-19-pandemian hillitsemiseksi. Kevään budjettimuistio[8] sisältää

---

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (EUVL L 130, 24.4.2020, s. 1).

8 Vuoden 2020 budjettimuistio (Voorjaarsnota 2020), jonka valtiovarainministeri W. Hoekstra toimitti 25.4.2020 toiselle kamarille käsittelyä varten.

päivitetyt julkisen talouden ennusteet. Muistion perusteella julkisen talouden nimellisen rahoitusaseman ennakoidaan heikkenevän niin, että se on 11,8 prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen vuonna 2020, ja julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen odotetaan kasvavan 65,2 prosenttiin vuonna 2020. Covid-19-pandemian aiheuttama suuri epävarmuus vaikuttaa makrotalouden ja julkisen talouden näkymiin.

(12) Alankomaat on covid-19-pandemian seurauksena toteuttanut osana unionin koordinoitua lähestymistapaa budjettitoimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin lisäämiseksi, pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Vuoden 2020 vakausohjelman ja kevään budjettimuistion mukaan kyseiset budjettitoimenpiteet ovat 2,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa terveydenhuoltopalvelujen vahvistaminen, kiireellinen tuki vaikeuksissa oleville aloille sekä tilapäinen ansiotulotuki työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille. Lisäksi Alankomaat on ilmoittanut yritysten maksuvalmiutta tukevista toimenpiteistä, vaikka niillä ei olekaan suoria budjettivaikutuksia. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa yhteisöveroa koskeva maksujen lykkääminen (4,6–5,9 % suhteessa BKT:hen) ja lainatakaukset (1,8 % suhteessa BKT:hen). Alankomaiden toteuttamat toimenpiteet ovat kaiken kaikkiaan niiden suuntaviivojen mukaisia, jotka komissio on antanut covid-19-epidemian johdosta toteutettavia koordinoituja taloudellisia toimia koskevassa tiedonannossaan. Toteuttamalla nämä toimenpiteet täysimääräisesti ja – sitten kun taloustilanne sen sallii – palauttamalla finanssipolitiikan tavoitteeksi maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttamisen keskipitkällä aikavälillä, edistetään julkisen talouden kestävyyden säilymistä keskipitkällä aikavälillä.

(13) Komission kevään 2020 talousennusteen perusteella Alankomaiden julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan olevan –6,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja –3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Kevään budjettimuistioon sisältyvän ennusteen ja komission ennusteen välinen 5,5 prosenttiyksikön ero johtuu siitä, että veronmaksun lykkäämistä (4,6–5,9 % suhteessa BKT:hen) käsitellään niissä eri tavoin. Komission ennusteessa näillä lykkäyksillä ei katsota olevan tuloja vähentävää vaikutusta vuonna 2020. Julkisen talouden velan ennustetaan olevan 62,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja 57,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021.

(14) Komissio antoi 20 päivänä toukokuuta 2020 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen, koska Alankomaiden ennakoidaan ylittävän vuonna 2020 alijäämän viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kaiken kaikkiaan analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/1997 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei noudateta.

(15) Alankomaissa talous on viime vuosina kasvanut voimakkaasti. Covid-19-pandemian vuoksi talouden laajeneminen on kuitenkin äkillisesti päättynyt kuuden peräkkäisen kasvuvuoden jälkeen. Alankomaiden talouden odotetaan supistuvan tänä vuonna jyrkemmin kuin koskaan maan sodanjälkeisessä historiassa. Kaikkien kysyntätekijöiden, julkista kulutusta lukuun ottamatta, odotetaan supistuvan jyrkästi tänä vuonna, ja taloudellisen toiminnan aallonpohjan ennustetaan ajoittuvan toiselle vuosineljännekselle. Vuonna 2021 talous todennäköisesti elpyy selvästi trendikasvua nopeammin. Tämä heijastaa taloudellisen toiminnan asteittaista normalisoitumista sekä kotimaisen kysynnän ja maailmankaupan elpymistä alhaiselta tasolta. Taloudellisen toiminnan odotetaan kuitenkin jäävän alle vuoden 2019 tason. Komission ennusteessa työttömyyden odotetaan kasvavan 5,9 prosenttiin vuonna 2020

lähinnä yritystoiminnan pakollisen keskeyttämisen ja taloudellisen toiminnan äkillisen yleisen vähenemisen seurauksena, mutta elpyvän sen jälkeen 5,3 prosenttiin vuonna 2021. Työpaikkojen säilyttämistä tukevien toimenpiteiden ja etenkin työnantajille työpaikkojen säilyttämiseksi suunnatun väliaikaisen tukitoimenpiteen (Temporary Emergency Bridging Measure for Sustained Employment) ja itsenäisille ammatinharjoittajille maksettavan ansiotulotuen pitäisi auttaa vähentämään työpaikkojen menetyksiä. Työmarkkinoiden heikkenemisen odotetaan kuitenkin kiihtyvän tulevina kuukausina, kun kriisistä merkittävästi kärsivillä aloilla toimivat yritykset vähentävät väistämättä henkilöstöään, erityisesti työntekijöitä, joilla on joustava tai määräaikainen työsopimus.

(16) . Puuttuakseen äkilliseen talouden häiriöön ja kysynnän hiipumiseen tietyillä aloilla Alankomaiden hallitus on hyväksynyt kattavan hätätoimenpidepaketin, jolla pyritään välttämään talouden rakenteiden vahingoittuminen. Tällä määrätietoisella ratkaisulla tuetaan kriisistä eniten kärsineitä aloja. Toimenpiteissä keskitytään työpaikkojen säilyttämiseen ja kotitalouksien ostovoimaan, suoriin taloudellisiin korvauksiin kriisistä eniten kärsineille toimialoille sekä veronmaksun lykkäämiseen ja lainatakauksiin, joilla tuetaan luotonantoa yksityiselle sektorille. Näin pyritään estämään se, että tilapäiset maksuvalmiusongelmat johtavat maksukyvyttömyyteen. Lisäksi automaattisten vakauttajien odotetaan lieventävän talouden taantumaa. Alankomaiden keskuspankki on myös pienentänyt suurimmilta järjestelmän kannalta merkittäviltä pankeilta vaadittavia pääomapuskureita, ja se lykkää toimenpidettä, jolla otetaan käyttöön asuntolainoihin sovellettava riskipainon alaraja. Nämä toimenpiteet vapauttavat pankkien pääomaa ja antavat niille mahdollisuuden lisätä merkittävästi luotonantoaan kotitalouksille ja yrityksille.

(17) Alankomaiden terveydenhuoltojärjestelmä suoriutuu suhteellisen hyvin väestön terveyden yleisessä edistämisessä ja terveyspalvelujen saatavuuden varmistamisessa. Alankomaat on yhtenä välittömänä kriisitoimena ottanut käyttöön yleisiä kansanterveystoimenpiteitä sisältävän ohjausstrategian ja hyväksynyt räätälöityjä toimenpiteitä terveydenhuollon rahoitusta varten. Covid-19-epidemian puhkeaminen on kuitenkin koetellut terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä. Se on myös nostanut esiin jo aiemmin havaittuja ongelmia. Terveydenhuollon henkilöstökapasiteettia voitaisiin lisätä paikkaamalla tämänhetkistä henkilöstöpulaa, joka koskee erityisesti sairaanhoitajia ja perusterveydenhuollon henkilöstöä. Terveydenhuoltojärjestelmien yleistä hallintoa ja niiden valmiuksia tarjota koko hoitojatkumon kattavat integroidut palvelut voitaisiin parantaa kehittämällä edelleen tietohallintoa ja lisäämällä sähköisten terveyspalveluiden käyttöä. Covid-19-epidemia on näin selvästi osoittanut, että terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä ja kriisivalmiutta on tarpeen parantaa myös jatkossa vastaamalla tällaisiin rakenteellisiin haasteisiin.

(18) Vaikka vuonna 2019 ja vuoden 2020 alussa työmarkkinatilanne edelleen parani ja oli yleisesti ottaen hyvä, covid-19-kriisi on hidastanut talouskasvua ja sen odotetaan lisäävän työttömyyttä merkittävästi. Alankomaissa on toteutettu useita ennennäkemättömiä taloudellisia toimenpiteitä, joilla on pyritty suojaamaan työpaikkoja ja ihmisten toimeentuloa sekä minimoimaan itsenäisiin ammatinharjoittajiin, pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ja suuryhtiöihin kohdistuvia vaikutuksia. Työnantajat, jotka odottavat menettävänsä vähintään 20 prosenttia tuloistaan kriisin vuoksi, voivat työpaikkojen säilyttämiseksi hakea avustusta maksaakseen työntekijöidensä palkat kolmen kuukauden ajalta (avustus on enintään 90 prosenttia yrityksen palkkamenoista, ja se määräytyy sen mukaan, miten suuri osa

liikevaihdosta menetetään). Itsenäiset ammatinharjoittajat voivat hakea enintään vähimmäispalkan suuruista ansiotulotukea nopeutetussa menettelyssä. Lisätuen tarkoituksena on auttaa heitä kattamaan elinkustannuksensa kolmen kuukauden ajalta.

(19) Työllisyyteen ja yhteiskuntaan kohdistuvista kriisin vaikutuksista eniten kärsivien tilanteen helpottamisen olisi oltava osa elvytysstrategiaa. Heikommassa työmarkkina-asemassa ja/tai yhteiskunnassa haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset ovat työpaikkojen säilyttämiseen tähtäävästä toimenpidepaketista huolimatta kärsineet muita enemmän. Työttömyys on lisääntynyt etenkin joustavan sopimuksen perusteella työskentelevien keskuudessa, kuten nuorten, vuokratyöntekijöiden ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden keskuudessa. Covid-19-kriisi toi esiin myös merkittäviä haasteita, jotka liittyvät itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvan riittävyyteen, sillä he ovat tavanomaista useammin alivakuutettuja (tai heillä ei ole lainkaan vakuutusta) sairauden, työkyvyttömyyden, työttömyyden tai vanhuuden varalta.

(20) Yrityksille lainojen ja takausten muodossa myönnettävä maksuvalmiustuki, joka suunnataan etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille, on ollut äärimmäisen tärkeää. Välittäjien on huolehdittava siitä, että tämä tuki jaetaan yrityksille nopeasti kuitenkin siten, että ne säilyttävät häiriönsietokykynsä. Pienten ja keskisuurten yritysten kassavirtatilannetta voidaan edelleen parantaa sallimalla verojen ja sosiaaliturvamaksujen maksulykkäykset ja nopeuttamalla viranomaisten sopimusperusteisia maksuja. Vastaperustetut startup- ja scale-up-yritykset saattavat tarvita erityistukea esimerkiksi julkisten laitosten tekemien pääomasijoitusten muodossa ja riskipääomarahastoille suunnattuina kannustimina, joiden tarkoituksena on lisätä niiden sijoituksia näihin yrityksiin. Tämä voi auttaa estämään strategisesti tärkeiden eurooppalaisten yritysten pakkomyyntejä. Kuten tilapäisissä valtiontukipuitteissa[9] asetetuissa ehdoissa sallitaan, oman pääoman ehtoinen tai oman pääoman luonteinen tuki olisi varmistettava kaikille yrityksille[10] eikä ainoastaan niille, jotka täyttävät komission pienten ja keskisuurten yritysten määritelmän[11]. Olisi myös jatkettava toimia tehokkaiden digitaalisten julkisten palvelujen tarjoamiseksi yksityishenkilöille ja yrityksille.

(21) Talouden elpymisen edistämiseksi on tärkeää aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja, myös niihin liittyvien uudistusten avulla. Kohdennetut politiikkatoimet, kuten investoinnit aloille, joilla on parhaat mahdollisuudet lisätä potentiaalista kasvua koko taloudessa, voivat auttaa vastaamaan haasteisiin, joiden ratkaisemisesta tämänhetkinen kriisi on tehnyt entistä kiireellisempää. Erityisesti investoinnit avainaloja ja innovointia koskevan tehtävälähtöisen politiikan[12] mukaiseen tutkimukseen ja kehittämiseen sekä inhimilliseen pääomaan voivat auttaa tukemaan tuottavuuden kasvua pitkällä aikavälillä ja säilyttämään hyvät innovointivalmiudet. Tämä koskee erityisesti startup-

---

9 EUVL C 91I, 20.3.2020, s. 1–9.

10 Mukaan lukien startup- ja scale-up-yritykset, joiden liiketoimintamallit ovat kilpailukykyisiä mutta joiden kassavirtaan covid-19-epidemia vaikuttaa kielteisesti.

11 COM(2020) 150 final.

12 Tällä uudella politiikalla pyritään lisäämään tutkimus- ja kehittämisinvestointeja, jotta voitaisiin saavuttaa keskeisiä yhteiskunnallisia haasteita koskevat pitkän aikavälin tavoitteet. Haasteet on ryhmitelty seuraaviin neljään tehtäväalaan: i) energiasiirtymä ja kestävyys; ii) maatalous, vesi ja elintarvikkeet; iii) terveydenhuolto ja hoitoala; ja iv) turvallisuus. Tätä uutta politiikkaa pidetään keskeisenä kilpailukyvyn vahvistamisessa ja yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamisessa (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) (2018), *Kamerbrief: Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact*, Rijksoverheid, Den Haag.)

yrityksiä, scale-up-yrityksiä ja innovatiivisia pk-yrityksiä, joilla on ratkaisevan tärkeä merkitys kilpailukyvyn parantamisessa ja työpaikkojen luomisessa. Investoimalla Alankomaiden ilmastosopimukseen ja kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan sisältyviin aloitteisiin, joilla puututaan ilmastonmuutokseen ja tuetaan energiasiirtymää, voidaan osaltaan merkittävästi edistää myös laajempia yhteiskunnallisia tavoitteita, joihin kuuluu muun muassa tarve kestävän ja resurssitehokkaan talouskasvun varmistamiseen. Vaikka Alankomaat on edelläkävijä, kun tavoitteena on liikennealan irtautuminen hiilestä, uusiutuvan energian käyttö liikenteessä on alle EU:n keskiarvon. Lisäksi tarvitaan investointeja asuntorakentamiseen nykyisen asuntopulan lievittämiseksi. [Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa koskeva ohjelmasuunnittelu kaudeksi 2021–2027 voisi auttaa Alankomaita vastaamaan joihinkin haasteisiin, joita siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen aiheuttaa, erityisesti maaraportin liitteen D kattamilla alueilla. Näin Alankomaat voisi hyödyntää rahastoa parhaalla mahdollisella tavalla].

(22) Tekninen ja digiosaaminen sekä pätevät ammattilaiset ovat ratkaisevassa asemassa Alankomaiden talouden innovaatiovalmiuden ja tuottavuuden kestävän ja osallistavan kasvun kannalta. Investoinnit perustaitoihin ja/tai digiosaamiseen sekä koulutukseen, mukaan lukien kaikkien ulottuvilla olevat jatko- ja uudelleenkouluttautumismahdollisuudet, ovat niin ikään edelleen ratkaisevan tärkeitä pyrittäessä parantamaan pääsyä työmarkkinoille ja etenkin työmarkkinoiden laitamilla olevien (kuten maahanmuuttajataustaisten henkilöiden ja vammaisten) työllistettävyyttä. Tässä yhteydessä olisi samalla edistettävä yhtäläisiä mahdollisuuksia ja aktiivista osallisuutta.

(23) Vaikka Alankomaat on toteuttanut jo hyväksyttyjen kansainvälisten ja eurooppalaisten aloitteiden mukaisia toimenpiteitä puuttuakseen aggressiivisen verosuunnitteluun, Alankomaiden kautta maksettujen osinkojen, rojaltien ja korkojen suuri määrä viittaa siihen, että aggressiivista verosuunnittelua harjoittavat yritykset hyödyntävät maan verosääntöjä. Suuri osa suorista ulkomaisista sijoituksista on erillisyhtiöiden hallussa. Koska EU:n ulkopuolelle (ts. sellaisilta osapuolilta, joiden kotipaikka on EU:ssa, sellaisille osapuolille, joiden kotipaikka on kolmansissa maissa) suoritettaviin rojalti- ja korkomaksuihin ei sovelleta lähdeveroa, seurauksena voi olla, että kyseiset maksut välttyvät kokonaan verotukselta, jos niitä ei veroteta myöskään maksun vastaanottajan lainkäyttöalueella. Äskettäin on hyväksytty uudistus, jonka mukaan rojalteista ja korkomaksuista peritään tiettyjen ehtojen täyttyessä lähdeveroa tapauksissa, joissa on kyse järjestelmän väärinkäytöstä tai matalan verotuksen lainkäyttöalueille suoritettavista maksuista. Uudistus tulee voimaan 1. tammikuuta 2021, ja se on myönteinen askel kohti aggressiivisen verosuunnittelun vähentämistä. Uudistuksen toimivuutta olisi seurattava tiiviisti.

(24) Useat alankomaalaiset rahoituslaitokset ovat lähiaikoina olleet osallisina rahanpesutapauksissa. Nämä tapaukset osoittavat, että viimeaikaisista pyrkimyksistä huolimatta on tarpeen edelleen parantaa rahoituslaitosten valvontaa sekä rahanpesutapausten tutkimista ja niitä koskevien syytteiden nostamista. Rahoitusalan ulkopuolella merkittäviä rahanpesuriskejä aiheuttavat myös Alankomaiden talouden avoimuus ulkomaisille suorille sijoituksille ja yhteisöjen monimutkaiset oikeudelliset muodot. Trusti- ja yrityspalvelujen tarjoajien ja veroneuvojien ilmoittamien epätavallisten liiketoimien määrä on vähäinen, vaikka näihin tahoihin kohdistuva riski on suuri, minkä vuoksi tarvitaan oikeasuhteista valvontaa. Koska monimutkaisia yhteisömuotoja esiintyy paljon, asianmukaisesti toimiva tosiasiallisia omistajia ja

edunsaajia koskeva rekisteri on ratkaisevan tärkeä, jotta voidaan välttää tällaisten yhteisöjen väärinkäyttö. Rekisteriä ei kuitenkaan ole vielä perustettu.

(25) Vaikka näissä suosituksissa keskitytään pandemian sosioekonomisten vaikutusten korjaamiseen ja talouden elpymisen helpottamiseen, neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymät vuoden 2019 maakohtaiset suositukset koskevat kuitenkin myös uudistuksia, jotka ovat keskipitkän ja pitkän aikavälin rakenteellisiin haasteisiin vastatessa olennaisia. Kyseiset suositukset ovat edelleen ajankohtaisia, ja niiden seuraamista jatketaan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä koko ensi vuoden. Tämä koskee myös investointeihin liittyvästä talouspolitiikasta annettuja suosituksia. Viimeksi mainitut suositukset olisi otettava huomioon vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikan rahoituksen strategisessa ohjelmasuunnittelussa, kriisiä lieventävät toimenpiteet ja ulospääsystrategiat mukaan lukien.

(26) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa unionissa puitteet talous- ja työllisyyspolitiikan jatkuvalle koordinoinnille, jolla voidaan edistää kestävää taloutta. Jäsenvaltiot ovat vuoden 2020 kansallisissa uudistusohjelmissaan arvioineet edistymistä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Varmistamalla, että jäljempänä esitettyjä suosituksia noudatetaan kaikilta osin, Alankomaat edistää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja yhteisiä pyrkimyksiä varmistaa kilpailukykyinen kestävyys unionissa.

(27) Talouksien tiivis koordinointi talous- ja rahaliitossa on keskeistä, jotta covid-19-kriisin taloudellisista vaikutuksista voidaan toipua nopeasti. Koska Alankomaat kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, sen olisi euroryhmän antaman poliittisen ohjauksen huomioon ottaen varmistettava, että sen politiikka on euroalueelle annettujen suositusten mukaista ja muiden euroalueen jäsenvaltioiden politiikkojen kanssa yhteen sovitettua.

(28) Komissio on vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Alankomaiden talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2020 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2020 vakausohjelman ja vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Alankomaille viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Alankomaiden finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.

(29) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[13] ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

(30) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2020 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Näissä suosituksissa otetaan huomioon tarve puuttua pandemiaan ja helpottaa talouden elpymistä ensimmäisenä välttämättömänä askeleena epätasapainojen korjaamiseksi. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut suositukset, joilla puututaan suoraan komission havaitsemiin makrotalouden epätasapainoihin, ilmenevät suosituksesta 3.

[13] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

SUOSITTAA, että Alankomaat toteuttaa vuosina 2020 ja 2021 toimia, joilla se

1. toteuttaa yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi; harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja; vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä muun muassa puuttumalla terveydenhuollon tämänhetkiseen henkilöstöpulaan ja nopeuttamalla sähköisten terveyspalvelujen käyttöönottoa;

2. lieventää työllisyyteen ja yhteiskuntaan kohdistuvia kriisin vaikutuksia ja edistää itsenäisten ammatinharjoittajien riittävää sosiaaliturvaa;

3. aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi; keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti digiosaamisen kehittämiseen, kestävään infrastruktuuriin ja puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön sekä tehtävälähtöiseen tutkimukseen ja innovointiin;

4. toteuttaa toimenpiteitä poistaakseen verojärjestelmästään kaikki aggressiivista verosuunnittelua helpottavat piirteet etenkin kolmansiin maihin suoritettavien maksujen osalta, erityisesti toteuttamalla hyväksytyt toimenpiteet ja varmistamalla verojärjestelmän toimivuuden; varmistaa rahanpesun torjuntasäännöstön tuloksellisen valvonnan ja noudattamisen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja